

Friluftsrådets årsberetning 2020

2020 blev naturens år i TV, i danskernes hverdag og på den politiske dagsorden. Tag med på et tilbageblik på året, hvor rigtig mange fik øjnene op for friluftslivets værdi og friluftslivet blev mere relevant end nogensinde.

Friluft
Rådet

Indhold

- side 3** **Formandens forord: 2020 blev friluftslivets år**
- side 4** **Vores Natur inviterede danskerne ud i naturen**
- side 5** **Ny partnerskaber åbner naturen for flere**
- side 6** **Friluftsliv og rig natur går hånd i hånd**
- side 7** **Nye naturnationalparker med plads til friluftsliv**
- side 8** **Skræmmeskilte er den største barriere for adgang til naturen**
- side 10** **Alle børn har ret til krat**
- side 12** **Sund i Naturen**
- side 14** **Gode ideer til friluftsliv inspirerede i en svær tid**
- side 16** **Portræt: Ny direktør i Friluftsrådet**
- side 18** **Udlodningsmidler til Friluftsliv**
- side 20** **Nordals mærket som Dansk Naturpark**
- side 22** **De lokale friluftsråd blev udfordret – men fandt nye løsninger**
- side 24** **Medlemmer af Friluftsrådet**
- side 25** **Friluftsrådets bestyrelse og lokale friluftsråd 2020**

Friluftsrådets årsberetning 2020

Udgivet af Friluftsrådet, 2021

Redaktion: Mette Kjær Nielsen og
Astrid Bjørg Mortensen

Tekst: Astrid Bjørg Mortensen,
Lene Bidstrup, Signe Frøkiær Schou
og Mette Kjær Nielsen

Layout: www.designfordi.dk

Fotos: Forsidefoto: Adam Grønne
Unsplash: 2
Adobe Stock: 3, 7
Adam Grønne: 5, 11, 12, 19, 20, 22, 24
Mette Kjær Nielsen: 12
Leon Wulff: 16
DesignFordi: 21

2020 blev friluftslivets år

2020 blev friluftslivets år. Mange flere danskere fik øjnene op for udendørsaktiviteter og for vores natur – hver fjerde har besøgt nye steder, de ikke har været før i Danmark – der har været natur på TV, den har været på den politiske dagsorden og lige inden årsskiftet kom naturen for alvor på finansloven med 888 millioner til indsatser for en rigere og vildere natur.

I Friluftsrådets bestyrelse har vi vedtaget en naturpolitik, der giver grundlag for at handle og påvirke naturpolitikken, og vi har ved mange lejligheder fået sat fokus på de muligheder og begrænsninger, som nye tiltag som naturnationalparker og urørt skov giver for friluftslivet. Naturindsatserne skal skabe en rigere og mere mangfoldig natur og vi glæder os til de nye oplevelsesmuligheder, der følger med. For Friluftsrådet er det selvfølgelig helt afgørende, at der er adgang til naturen, og at der fortsat kan dyrkes friluftsliv. Derfor har det været vigtigt for Friluftsrådet at samle interesserne og understrege, at naturindsatserne – ligesom naturbeskyttelsesloven i øvrigt – bør have et dobbelt formål om både at fremme en rigere natur og give befolkningen gode muligheder for friluftsliv. Det går nemlig hånd i hånd.

Men 2020 var også corona-år og det har foreningslivet og fællesskaberne lidt under. Det lykkedes at få forhandlet en hjælpepakke til friluftsansatserne, den var et plaster på såret, men det er, når vi samles om fælles interesser og aktiviteter og deler glæden med hinanden, at friluftslivet får størst værdi. Udlodningsmidler til Friluftsliv kunne med en akutpulje hjælpe skoler med udeskole og udeliv for eleverne og natur og friluftsliv kunne hjælpe mange mennesker med at komme igennem en hård hverdag. Aldrig har så mange overnattet i naturen, været på vandretur og oplevet Danmarks natur. Vi har brugt naturen som et pusterum, men også som træningslokale og som det sted, vi mødtes med venner og familie.

Alt dette har skabt et momentum for friluftslivet! Det er indlysende, at der er brug for mere natur, tæt på hvor folk bor og færdes i dagligdagen. Der er brug for stor og rig natur med særlige oplevelser og ikke mindst er der brug for at sikre adgang til naturen for alle. Friluftslivet er mere populært end nogensinde. Og Friluftsrådets arbejde er vigtigere end nogensinde.

Friluftsliv skal være for alle.

Niels-Christian Levin Hansen,
formand for Friluftsrådet

Vores Natur inviterede danskerne ud i naturen – og naturen ind i stuerne

Sjældent har naturen fået så stor opmærksomhed, som den har i 2020. Med Vores Natur har det været muligt at skabe massiv folkelig opmærksomhed på den danske natur, og alle de fantastiske oplevelser den har at byde på. Og mange flere har fået øjnene op for vores natur.

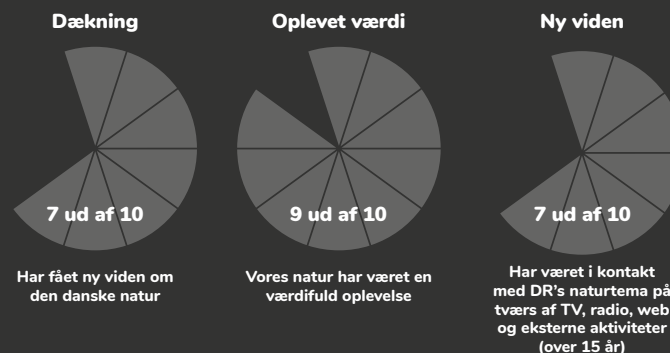
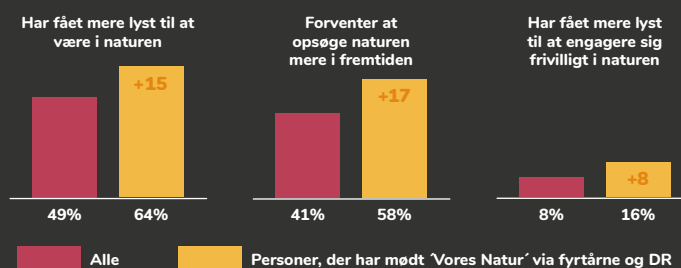
I 2020 blev danskerne inviteret ud i naturen – og naturen kom helt ind i stuerne til os alle sammen. Vores Natur-partnerskabet mellem DR, Friluftsrådet, Danmarks Naturhistoriske Museer og Naturstyrelsen blev en ramme om et væld af oplevelser ude i den danske natur – og på tv i bedste sendetid, på bibliotekerne, i medier, på museer og turistattraktioner. Der blev sendt live ude fra naturen, og i programserien Vilde, vidunderlige Danmark på DR1 kom danskerne helt tæt på vores natur.

Vi fulgte Bonderøven i TV-programmer, der vakte interessen for at gøre naturen vildere. Og sammen med en lang række samarbejdspartnere og organisationer lykkedes det trods corona-situationen at gennemføre flere tusinde aktiviteter og inspirere danskerne til at gå ud og opleve naturen på egen hånd.

Og det gjorde de i høj grad – tog ud i naturen. Også mange af dem, der ikke tidligere havde set alle mulighederne i den danske natur.

Tallene fra 'Vores Natur'

Tallene fra evalueringen af Vores Natur taler deres eget tydelige sprog og det er til at få øje på værdien af et bredt partnerskab, der trækker i samme retning.

Vores Natur trak tusindvis af danskere ud i naturen og især blev lystfiskeriet populært. Efterårsfisketur til Furesø for hele familien.

Nye partnerskaber åbner naturen for flere

Friluftsrådet har spillet en central rolle i Vores Natur-partnerskabet helt fra starten. Visionen fra DR var, at deres programmer og mediefokus skulle følges op med et stærkt civilsamfundsengagement, så befolkningen ikke blot kunne se den vilde og vidunderlige danske natur på tv-skærmen, men også komme ud i den og opleve den med alle sanser. Til det var der brug for en organisation, som kunne mobilisere en lang række andre organisationer og foreninger og facilitere nye samarbejder.

"Som paraplyorganisationen var det en oplagt rolle for Friluftsrådet, og noget som vi var sikre på kunne skabe stor værdi for vores medlemmer. Ved at skabe samarbejder mellem forskellige typer organisationer har det været muligt at løfte indsatserne, så de når ud til en langt bredere målgruppe," fortæller Niels-Christian Levin Hansen, formand for Friluftsrådet. Han fortsætter:

"En central målsætning med Vores Natur var nemlig at få flere ud i naturen. Her er det vigtigt, at barren ikke er for høj, og at aktiviteterne kan fange selv de, der aldrig før har prøvet at samle svampe, overnatte i det fri eller været på fisketur. Her har kulturelle aktører, som de naturhistoriske museer og bibliotekerne, også kunnet bidrage med nye vinkler, som kan sætte natur og friluftsliv i et nyt perspektiv."

Værdifuld læring

Der har dog også været udfordringer i Vores Natur. En samarbejdskonstellation som denne, med frivillige organisationer, myndigheder, vidensinstitutioner, en stor mediemaskine og tre fonde, har været udforsket territorium for alle parter.

"Vi har på mange måder måttet prøve os frem og justere undervejs. Det har vi lært rigtig meget af. For eksempel tror jeg, at de fleste involverede vil kunne nikke gennende til, at den organisatoriske konstruktion omkring Vores Natur måske er lige kompleks nok. Her er det vigtigt, at vi ikke lader os afskrække, men derimod tager læringen med videre. Der er ingen tvivl om, at man gennem samarbejder mellem forskellige aktører, kan få meget mere effektive og nyskabende projekter med stor gennemslagskraft. Den læring vi har fået gennem Vores Natur, er en vigtig del af projektets output. De første skridt er altid de sværeste, og det har været glædeligt at se, hvordan der i kraft af Vores Natur er spiret mange nye samarbejder frem på tværs af organisationer," siger formanden.

"Vi er sikre på, at mange af de forbindelser der er blevet skabt, også vil bære frugt i fremtiden. For Friluftsrådet har det været en erkendelse, at vi skaber stor værdi for vores medlemsorganisationer ved at facilitere netværk, samarbejder og partnerskaber på tværs af organisa-

tioner. Det er noget, som vi i fremtiden vil arbejde meget mere målrettet på. Vi skal ikke nødvendigvis altid være den udførende aktør i et projekt – nogle gange skal vi bare bringe de rigtige parter sammen," slutter Niels-Christian Levin Hansen.

Friluftsrådet ser frem til, at Vores Natur fortsætter i første halvdel af 2021, og vi glæder os til at udforske, hvordan vi kan bygge videre på de mange gode og lærerige erfaringer fra Vores Natur.

"Jeg har tit set Danmarks natur som lidt 'kedeligt', fordi det er det, jeg jo er vant til, og alt andet var meget sejere end Danmarks. Men efter det, jeg har hørt i jeres naturprogram er min interesse, fascination og tankegang i den grad steget"

18-årig kvinde fra Sjælland til DR

Friluftsliv og rig natur går hånd i hånd

Natur og biodiversitet kom for alvor på den politiske dagsorden i 2020 med aftaler om naturnationalparker og mange millioner til natur på finansloven.

Friluftsrådets bestyrelse vedtog en naturpolitik, der skal være fundament for at varetage friluftslivets interesser og spille ind i debatten om vores fælles natur.

"Den danske natur skal have mere plads til at udfolde sig på, og kvaliteten af den skal øges. Natur skal være åben, tilgængelig og tæt på, hvor vi bor, så alle kan få glæde af de mange gode oplevelser, der venter ude i naturen. Viden om naturen og naturformidling skal være en integreret del af befolkningens naturoplevelser, hvilket kan styrke vores forhold til naturen og være med til at forme den måde, vi bruger den på".

Sådan lyder det i indledningen til Friluftsrådets naturpolitik, som et udvalg under bestyrelsen har arbejdet med at formulere. Naturpolitikken slår med fem principper fast, at en rigere natur giver bedre oplevelser. Derfor er det helt afgørende, at folk har adgang til naturen,

får viden om naturen og kan bruge og opleve naturen tæt på, hvor de bor.

Vild debat om vild natur

Aldrig så snart havde naturen fået medvind på den politiske dagsorden før debatten om, hvordan vi får mest biodiversitet for pengene, brød løs i den grønne branche. Flere af Friluftsrådets medlemmer udtrykte bekymring for, om friluftslivet hegnes ude, hvis store græssende dyr skal hegnes inde og stå for naturplejen. Omvendt mente andre, at friluftslivet forstyrrer naturen og udgør en trussel for biodiversiteten. Sagen er imidlertid, at friluftsliv og rigere natur slet ikke er hinandens modsætninger, men sagtens kan gå hånd i hånd, og at friluftsliv og adgang til natur skaber

Fem principper i Friluftsrådets naturpolitik

Friluftsliv: Naturen skal være åben og tilgængelig for alle. Åben og tilgængelig natur giver gode muligheder for at opleve naturen.

Naturforståelse: Alle skal have viden om og forståelse for naturen. Viden og naturforståelse giver rigere friluftsoplevelser, lyst til at passe på naturen og til at bruge den på et bæredygtigt grundlag.

Plads til natur: Der skal være plads til en rig og sammenhængende natur. Mere natur giver mere plads til friluftsliv og naturoplevelser for flere mennesker.

Kvalitet af natur: Naturen skal være rig og mangfoldig. En mangfoldig natur, der er rig på arter, landskabs- og naturtyper giver et rigt og varieret friluftsliv

Fordeling af natur: Naturen skal være for hele Danmarks befolkning. Alle skal have mulighed for friluftsliv i hverdagen uanset om man bor i byen eller på landet.

opbakning til naturindsatser på kort og lang sigt. Derfor er friluftsliv en del af løsningen på biodiversitetskrisen.

Naturpolitikken blev suppleret med positionspapirer om mere specifikke emner, blandt andet friluftsliv i vildere natur. Her fremhæves det, at vildere natur som naturnationalparker og urørt skov bør rumme et klart dobbelt formål om både at fremme en rigere natur og give befolkningen gode muligheder for friluftsliv – som det er tilfældet i naturbeskyttelsesloven. Begrænsninger af adgangen til naturen og et mangfoldigt friluftsliv bør kun ske på et veldokumenteret, fagligt grundlag for den konkrete effekt, der ønskes opnået på stedet.

"Friluftsliv skaber opbakning til mere og bedre natur, ligesom både friluftsliv og natur har værdi i sig selv. Det er derfor afgørende, at både natur og friluftsliv er prioriteter i vildere natur" lyder det i positionspapiret til naturpolitikken.

27%

af de mange danskere, der i sommeren 2020 har brugt den danske natur mere, end de plejer, siger at de høj eller meget høj grad er kommet til at holde mere af den danske natur.

15%

har fået større eller markant større viden om den danske natur af at være ude.

"Friluftsrådet bakker op om vildere natur, der bidrager til rigere natur og naturforståelse. Friluftsrådets vision er friluftsliv for alle – i en rig natur og på et bæredygtigt grundlag. Derfor går Friluftsrådet også ind for vildere natur som naturnationalparker og mere urørt skov, der bidrager til en rigere natur. Tiltagene for en vildere og rigere natur skal implementeres på en måde, der giver gode muligheder for et mangfoldigt friluftsliv og skaber naturforståelse, som forudsætninger for befolkningens opbakning til vildere natur".

Positionspapir om friluftsliv i vildere natur som tillæg til Friluftsrådets naturpolitik

I Naturnationalparkerne skal dyr stå for naturplejen. Valget af dyr kan have stor betydning for friluftslivet og derfor mener Friluftsrådet, det er vigtigt, at inddrage foreningsliv og lokalsamfund og finde lokale løsninger i processerne.

Nye naturnationalparker med plads til friluftsliv

De første to naturområder, der skal omdannes til naturnationalparker, blev udpeget, og der er sat gang i processer på både nationalt og lokalt plan ved Fusingø ved Randers og Gribskov i Nordsjælland. Friluftsrådet og de lokale friluftsråd er engageret i at inddrage interessenter, udvikle naturen og sikre folks muligheder for friluftsliv.

"Friluftsliv og muligheder for at komme ud i naturen er ikke 'nice to have', men en helt nødvendig investering, når der skabes naturnationalparker. Friluftsliv er 'need to have'. Alle skal kunne komme ud og få glæde og gavn af den vildere natur, der bliver skabt, og på den måde udvikle deres forståelse for naturen og interesse for at bakke op om den."

Sådan lød det fra Friluftsrådets formand Niels-Christian Levin Hansen i netavisen Altinget i oktober, hvor debatten om vildere natur kørte for fuld udblæsning.

I juni indgik Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF, Enhedslisten og Alternativet en aftale om at forberede de første to ud af flere naturnationalparker, som regeringen

har lovet aftalepartierne og danskerne. De skal ligge i statsejet natur ved Fusingø 15 kilometer fra Randers og Gribskov i Nordsjælland.

Friluftsrådet har deltaget i nationale og lokale arbejdsgrupper og Friluftsrådet Nordsjælland og Friluftsrådet Østjylland har inviteret de lokale friluftsforeninger til møde for at drøfte ulemper, muligheder og løsninger for friluftslivet og om, hvordan naturnationalparkerne skal udformes i praksis.

Løsninger skal forankres lokalt

"De bedste løsninger findes lokalt. Forvaltning af områderne skal ske med afsæt i lokale forhold og der skal være tid og rum til at finde de lokale løsninger, der giver mening i de områder, der udlægges til vildere natur. Det vil være forskellige naturområder, der bruges forskelligt af forskellige brugergrupper, og derfor vil der også være behov for forskellige løsninger. Et sted er det naboernes bekymring for øget trafik fra naturgæster, der fylder. Et andet sted kan stier lægges uden om områder med særligt sårbare arter, et tredje sted er omlægning af et mountainbikespor den bedste løsning for alle, og et fjerde sted kan valg af dyr til græsning tage hensyn til særlige brugergrupper i området. Pointen er, at der sker en reel inddragelse af lokalbefolkningen, foreninger og andre interessenter, fordi lokal involvering er en forudsætning for ejerskab og opbakning til naturen" lyder det fra Friluftsrådet.

Skræmmeskilte er den største barriere for adgang til naturen

I maj modtog Friluftsrådet en stor undersøgelse foretaget af Københavns Universitet der viser, at der i en gennemsnitlig dansk kommune kan findes op til 700 til 800 barrierer for befolkningens adgang til naturen. Ulovlige skræmmeskilte udgør 20 procent af barriererne i naturen og hele 32 procent ved kysten. De mange barrierer er et stort problem for befolkningens adgang til naturen, lød budskabet fra Friluftsrådet.

Ulovlige skræmmeskilte som "Privat vej", "Adgang forbudt for uvedkommende" og "Færdsel på eget ansvar" er den mest betydelige barriere for befolkningens adgang til naturen. Det viste en ny undersøgelse, som en gruppe forskere fra Københavns Universitet udgav tilbage i det sene forår 2020.

Gennem omfattende feltundersøgelser har forskergruppen kortlagt omfanget af barrierer i naturen og langs kysten. I alt kan der være op mod 70.000–80.000 barrierer i naturen. Den mest betydningsfulde form for barriere er ulovlige skræmmeskilte, vurderer forskerne. Cirka 20 procent af de kortlagte barrierer i naturen udgøres af skræmmeskilte, mens det ved kysten er helt op mod hver tredje af barriererne, der er ulovlige skræmmeskilte.

Skræmmeskilte skaber utryghed

I Friluftsrådet modtog man rapporten med glæde, fordi der ikke hidtil har været konkrete tal på omfanget af problemet.

"Undersøgelsen viser helt klart, at der er behov for en indsats for at komme de mange barrierer til livs. Vi kan ikke som samfund leve med, at befolkningens adgang til naturen er udfordret i en sådan grad. Folk skal kunne komme ud i naturen, og man skal kunne bruge den ret, man har, til at færdes for eksempel langs stranden, uden at føle man gør noget forkert. Det er et stort problem, at man bliver skræmt væk af blandt andet kæder, bomme og skilte, som grundejere ikke har lov at sætte op," forklarer Niels-Christian Levin Hansen, formand for Friluftsrådet.

At omfanget af skræmmeskilte har negative konsekvenser for friluftslivet, bekræfter Frank Søndergaard Jensen, der er en af forskerne bag rapporten:

"Skræmmeskilte er hovedproblemet i forhold til barrierer for adgang til naturen, fordi de giver en usikkerhed og utryghed. Når man støder på skilte som "Privat vej", "Adgang forbudt" og "Hunden bider", så føler man sig utryg, usikker og uvelkommen. Det vil kræve, at man kender reglerne fuldstændig til bunds for at kunne vurdere, om man kan være "ligeglad" og går turen alligevel," sagde Frank Søndergaard Jensen, professor på Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning på Københavns Universitet, ved udgivelsen af rapporten.

Kortlægningen af barrierer viser generelt, at der er der flest barrierer i områder, hvor der er flest mennesker, for eksempel i sommerhusområder og i bynære områder. Det gælder også antallet af skræmmeskilte.

Stor opgave for kommunerne

Undersøgelsen konkluderer, at der kan være op til 700 til 800 barrierer i naturen pr. gennemsnitskommune. Og barriererne er kommunernes ansvar, men det kan være en voldsom opgave for kommunerne at gå i gang med.

"Det er en ganske stor opgave, hvis kommunerne skal ud at tjekke så mange forhold. Først skal man finde dem, og derefter skal man arbejde med dem for at finde ud af, om de hver især er lovlige eller ulovlige, eventuelt udstede påbud og så videre. For at gøre opgaven mere overkommelig og sikre størst effekt, kunne man tage udgangspunkt i skræmmeskiltene," lyder Frank Søndergaard Jensens – og Friluftsrådets – anbefaling til kommunerne.

Hvis kommunerne udelukkende fokuserer på skræmmeskilte, så vil der umiddelbart være tale om cirka 150 skilte for en gennemsnitlig kommune, vurderer forskerne.

Friluftsrådet håber, at kommunerne vil prioritere ressourcer til området.

"Det er et stort problem for friluftslivet, at der er så mange forhold, som kan skabe tvivl hos borgerne om, hvad man må og ikke må. Derfor er det vigtigt, at der bliver gjort noget for at rette op på problemet," understreger Niels-Christian Levin Hansen.

FAKTA OM BARRIERER I NATUREN

- I alt afdækker rapporten mellem 70.000-80.000 barrierer for adgang til den danske natur og yderligere 30.000 barrierer for adgang til kystlinjen.
- Der skelnes mellem fire typer barrierer: skilte – lovlige såvel som ulovlige, menneskeskabte fysiske forhindringer, naturlige fysiske forhindringer samt større trafik anlæg o.l.

RYD OP I SKILTESKOVEN

For at komme de mange udfordringer med adgang til vores fælles natur, har Friluftsrådet udviklet et nyt projekt, der skal engagere borgere og foreninger i at rapportere om barrierer i naturen. I sommeren 2021 åbner en hjemmeside og en hotline, hvor man kan henvende sig, hvis man mener, at man er stødt på en ulovlig barriere for adgang til naturen. Projektet har fået tilsagn om støtte på 3 millioner kroner fra Udlodningsmidler til Friluftsliv.

70.000–80.000 barrierer for adgang til naturen i skoven og det åbne land

58%

... er skilte, der både tæller forbudsskilte og (ulovlige) skræmmeskilte

35%

... er menneskeskabte fysiske forhindringer såsom bomme, kæder og hegn.

6%

... er naturlige fysiske forhindringer såsom væltede træer, oversvømmede markveje e.e.

0,3%

... er større transportanlæg som fx jernbaner

Alle børn har ret til krat

Klogere på børns naturdannelse

I 2020 fortsatte arbejdet med at udvikle børns naturdannelse i Friluftsrådets projekt støttet af AAGE V. JENSEN NATURFONDE. I løbet af året har forskere kortlagt og indsamlet viden om børns naturdannelse og ved slutningen af året kunne de fremlægge rapporten med nye perspektiver på, hvordan man styrker børns forhold til naturen. Naturdannelse kan defineres som en proces, der former barnets forhold til naturen, og som påvirkes af fem forskellige typer af relationer: de materielle, erfaringsbaserede, kognitive, følelsesmæssige og filosofiske relation til naturen.

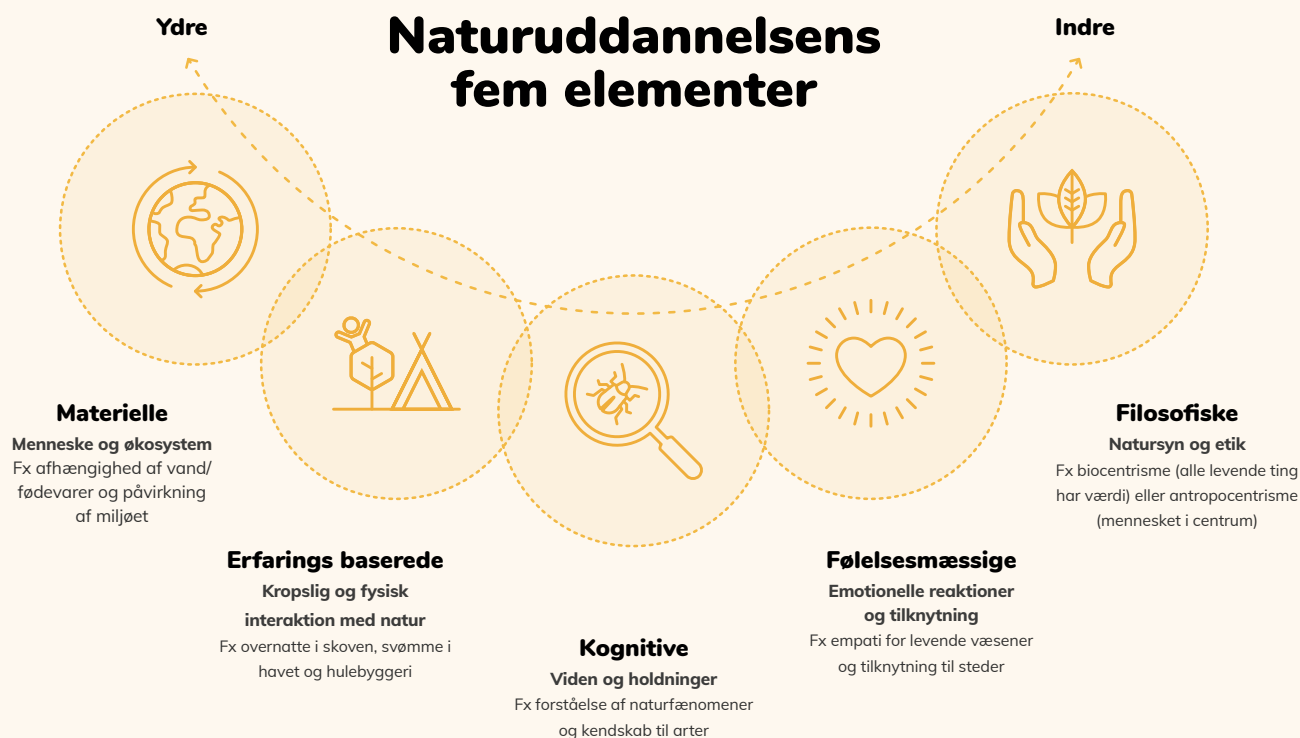
"Når vi snakker naturdannelse, er naturoplevelsen ikke nok i sig selv. Børn skal for eksempel også have stimuleret deres kognitive, følelsesmæssige og filosofiske relation til naturen. Det er det, vi blandt andet har undersøgt i kortlægningen. Når vi spørger praktikerne, så peger mange på, at de fem forskellige elementer er et nyttigt bespænd, så man husker at arbejde med forskellige perspektiver, når man er derude med børnene", forklarer Søren Præstholm, leder af Center for Børn og Natur og forfatter til rapporten Børns naturdannelse.

Stor undersøgelse har afdækket børn og unges udeliv

Røde kinder og uglet hår. Det kan være to af konsekvenserne ved at være meget udenfor. Men rigtig mange af de større børn i Danmark kommer markant mindre ud end de yngre børn.

Det viser "Danske børns aktiviteter og ophold i naturen", en undersøgelse fra Center for Børn og Natur. Undersøgelsen viser, at hele 26 procent af de 11-15-årige børn i Danmark kommer ud i den friske luft i naturen tre gange om måneden eller mindre i vinterhalvåret. Om sommeren er det tal 12 procent. 29 procent af de 11-15-årige er ude omtrent hver dag. Med naturen forstås her: strand, sø, å, skov, krat, eng, hede, mark, parker og grønne områder i byerne. "Danske børns aktiviteter og ophold i naturen" er en såkaldt baseligne-undersøgelse. Det betyder, at den er udarbejdet på en måde, så den fremover kan bruges som sammenligningsgrundlag for lignende undersøgelser, således at der kan måles på udviklingen.

Du kan læse meget mere om resultaterne – og finde hele undersøgelsen på Friluftsrådets hjemmeside.

Grønne Spirer

Der er ingen tvivl om, at Danmarks yngste borgere i 2020 har tilbragt ekstra mange timer udenfor i deres dagplejer, vuggestuer og børnehaver. De 1000 børneinstitutioner og dagplejegrupper, som er en del af Grønne Spirer, har haft særligt gode forudsætninger for at lave spændende og sjove aktiviteter i det fri, på legepladser og i naturen, da de allerede havde et skarpt fokus på udeliv. Hele året har Friluftsrådet desuden guidet og vejledt de mange dagtilbud, der er med under Grønne Spirer-flaget, ift. den særlige situation. På trods af corona-situationen lykkedes det i 2020 at hejse 283 flag og afholde 30 kurser rundt i hele landet.

Grøn Skole

Grøn Skole er Friluftsrådets undervisningsprogram for uddannelse i bæredygtig udvikling med natur, miljø og udeliv som centrale omdrejningspunkter. I skoleåret 2020/2021 er der i alt 274 medlemmer af Grøn Skole, heraf 222 grundskoler, specialskoler og efterskoler, 46 gymnasier, fem erhvervsuddannelser, og ét university college campus. Grøn Skole har støttet skolernes grønne engagement med sparring, tilbud og materialer i løbet af året, hvor indsatsen dog har været mærket af corona-situationen. I løbet af året er der blevet tildelt 118 Grønne Flag til medlemsskoler på baggrund af deres grønne tiltag i skoleåret 2019/2020.

Friluftsliv i Skolen

Der blev i 2019 udarbejdet nye undervisningsmaterialer og gennemført fire seminarer på naturskoler rundt om i hele landet i regi af projektet Friluftsliv i Skolen. I 2020 var der planlagt yderligere 10 temadage sammen med DGI, ligesom der som en del af projektet skulle afholdes en stor konference under navnet "Vores Natur Kalder" i samarbejde med Center for Børn og Natur, Syddansk Universitet, Naturvejledning Danmark, Vejle Kommune, Dansk Friluftsliv med flere – et samarbejde, der blev indledt i 2019. Både seminarer og konference blev stærkt udfordret af corona-pandemien. Det lykkedes dog i efteråret 2020, i samarbejde med DGI-outdoor, at gennemføre otte ud af de 10 temadage og sammenlagt nå ud til ca. 200 lærere og pædagoger fra over 60 forskellige skoler fordelt over hele landet. Afholdelsen af den fysiske konference "Vores Natur Kalder", måtte vi desværre udskyde et år til november 2021. I stedet gennemførte samarbejdsgruppen bag konferencen en online endags-konference i november 2020. I alt var der 400 deltagere i den online konference, der satte fokus på børns udeliv.

Eco-Schools aktiviteter fortsatte også i 2020

I 2020 har Friluftsrådet i samarbejde med lokale organisationer og med midler fra Civilsamfund i Udvikling (CISU) fortsat arbejdet med Eco-Schools (Grøn Skole) i Østafrika. Arbejdet bidrager med at sikre kvalitet i undervisningen (Verdensmål 4) med særligt fokus på Uddannelse for Bæredygtig Udvikling, klimatilpasning (Verdensmål 13) og fattigdomsbekæmpelse (Verdensmål 1). Programmet involverer på tidspunkt cirka 250 skoler med 116-000 elever i Uganda, Tanzania og Rwanda og har bidraget væsentligt til at fastholde elever, særligt pigerne i skolegang. Corona-situation og nedlukning af skoler har delvis vanskeliggjort implementeringen i 2020.

Børn og unges udeliv har blomstret under Covid-19

En ny hverdag med mere udendørs aktivitet blev pludselig realiteten for mange børn og unge i både skoler og institutioner under COVID-19-krisen. Friluftsrådet handlede hurtigt og delte inspiration til udendørs aktiviteter og undervisning og en akut hjælpepulje tiltrængte skoler og dagtilbud.

"COVID-19 vendte op og ned på vores hverdag på mange måder, men det har også været en tid præget af opfindsomhed og samfundssind i forhold til at få tingene til at hænge sammen. På ganske kort tid har vi set mange virkelig spændende samarbejder spire, hvor eksempelvis lokale foreninger, museer eller private virksomheder er gået sammen med skoler, dagtilbud eller fritidstilbud om at skabe attraktive tilbud om udeliv for børn og unge". Sådan sagde den daværende direktør i Friluftsrådet, Jan Ejlsted efter måneder med nedlukning og gradvis tilbagevenden til en hverdag med flere udetimer på skoleskemaet og et stadig amputeret foreningsliv.

Under COVID-19-krisen blev der behov for flere udefaciliteter og i starten af maj lancerede Friluftsrådet en akutpulje til børn og unges udeliv under COVID-19. Der var hård konkurrence om pengene med i alt 285 ansøgninger om tilskud, og puljen måtte undervejs udvides til i alt tre millioner kroner, der gjorde det muligt at 107 tiltag, der giver børn og unge bedre muligheder for udeliv og læring i naturen.

I november lavede projektet Friluftsliv i skolen en undersøgelse blandt 300 lærere i 89 kommuner, og den viste, at der er et stort potentiale ved at undervise i naturen. Det øger nemlig elevernes bevægelse, faglighed, nysgerrighed og booster den sociale trivsel hos eleverne. Mange lærere har under Corona-situationen fået nye erfaringer med udendørs undervisning og de vil gerne gøre det endnu mere. <https://friluftsradet.dk/nyheder/larere-vil-undervise-mere-ude-naturen> "Hunden bider", så føler man sig utryk, usikker og uvelkommen.

Sund i Naturen

I januar 2020 blev Friluftsrådets sundhedsprojekt Sund i Naturen afsluttet med en stor konference i Nyborg. Resultaterne af projektet blev offentliggjort – og responsen fra fagfolk, kommuner og politikere var overvældende: naturen kan noget særligt i arbejdet med folkesundheden.

Alle kommuner bør arbejde med friluftsliv i deres sundhedsindsats. Så enkelt var budskabet, da Friluftsrådet torsdag den 23. januar præsenterede resultaterne af det treårige projekt Sund i Naturen på en stort anlagt konference i Nyborg.

I tre år har 10 kommuner arbejdet tæt sammen med Friluftsrådet for at skabe sundhedsindsatser, der bygger på natur og friluftsliv. For friluftsliv styrker både den fysiske, mentale og sociale sundhed. I alt 27 forskellige indsatser er blevet udviklet, afprøvet og evalueret i projekt Sund i Naturen.

Resultaterne fra projektet blev præsenteret på konferencen, og samtidig kunne Friluftsrådet udgive det store **Sund i Naturen Inspirationskatalog**, der fremhæver viden og erfaringer fra de 27 indsatser i de 10 fokuskommuner. Efterfølgende er inspirationskataloget blevet sendt ud til alle landets kommuner, så endnu flere kan følge i foregangskommunernes fodspor.

"Alle kommuner bør lade sig inspirere af de 10 fokuskommuner i Sund i Naturen. For alle kommuner bør integrere natur og friluftsliv i deres sundhedsindsatser. Det bør de gøre, fordi det virker. Friluftsliv styrker både den fysiske, mentale og sociale sundhed – og friluftsliv kan i høj grad bruges til at skabe solide forebyggende, rehabiliterende og sundhedsfremmende indsatser i de danske kommuner. Til gavn for både den enkelte borger og for samfundet," sagde bestyrelsesmedlem i Friluftsrådet, Helle Stuart, der var formand for Sund i Naturens styregruppe.

Naturen kan noget særligt

Det treårige projekt er blevet evalueret af Syddansk Universitet (SDU), som konkluderer, at naturen kan noget særligt, når det kommer til kommunale sundhedsindsatser.

"Natur og friluftsliv kan noget ganske unikt, når det kommer til sundheden. I naturen er der plads til både højintense aktiviteter og til at få fuldstændig ro på. Der er højt til loftet i naturen, der er plads til, at man kan have en dårlig dag, og der er mulighed for at have både svære og lette samtaler – især omkring bålet. Samtidig bliver der skabt et helt specielt fællesskab blandt deltagerne på forløbene i naturen, som gør det lettere at fastholde de nye sundere vaner efter forløbet er slut," forklarer Helle Stuart.

Sundhed og natur

UDPLUK FRA EVALUERING: NATUREN VIRKER

- Særligt deltagere på kronikerhold har opdaget nye kompetencer hos sig selv ved at deltage i aktiviteter, som de ikke troede, de kunne gennemføre.
- Alle deltagere værdsætter sans- og nærværsaktiviteter, da de gennem denne type aktiviteter opnår en ro, som de ikke er vant til. Her har bålet en særlig rolle – for omkring bålet kan man tage mange svære snakke, men man kan også sidde helt stille og kigge ind i flammerne. Der er altså plads til både bevægelse, ro og refleksion i naturen, og det er både deltagere og fagpersonalet i kommunerne rigtig glade for.
- Deltagere med stress, angst og depression giver udtryk for, at de har fundet ro i naturen og fået en større tro på sig selv.
- Det er generelt en udfordring at rekruttere mænd til kommunale sundhedsforløb, men fokuskommunerne oplever, at det er lettere at tiltrække mænd til forløb i naturen.
- Både fagpersonalet i kommunerne og deltagerne oplever, at naturen er rummelig, og der er højt til loftet, hvilket giver deltagerne en grundlæggende følelse af frihed og selvbestemmelse. De kan indgå i indsatsen på deres egne præmisser, hvilket skaber motivation for at deltage, også på dage, hvor de ikke har overskud til det.

Konferencen den 23. januar var fuldt booket med 130 deltagere fra mere end 30 kommuner, lokale friluftsråd, medlemsorganisationer, videns- og forskningsinstitutioner, styrelser, NGO'er med flere. Der var oplæg fra nogle af feltets førende forskere, workshops med de 10 fokuskommuner og debat om fremtidsperspektiverne ved at arbejde med friluftsliv og folkesundhed. Alt sammen ført an af DRs sundhedskorrespondent, læge Peter Qvortrup Geisling.

- Små og store fugle er på træk eller har travlt med redebygning i disse uger. Hvor mange kender du egentlig - og hvor mange lægger du mærke til?

Coronakrisen får os til at glemme den danske natur

... mellem 18 og 35 år har været flittige til at

Naturen giver mentalt overskud – selv i svære tider

... du også, at det hjælper at få lov til ro at komme ud i naturen disse dage, så er der faktisk noget om det. Naturen kan nemlig noget særligt, og det kommer til vores mentale sundhed. En ny undersøgelse viser, at hele 84 % af os oplever, at friluftsliv giver os et mentalt overskud og forbedrer humøret.

Corona-kuller? Her er fem fif til oplevelser i naturen

Kom ud og nyd solen - uden at komme for tæt på a

Flyt adventshyggen ud i det fri

27. november 2020

Julen og december i år bliver anderledes, end vi kender dem. Men man kan så lave masser af hyggelige og julede aktiviteter og se dem, man holder af, på en forsvarlig måde. Friluftsrådet giver her fire gode idéer til adventshygge i det fri.

Idéer til naturaktiviteter hver dag

17. marts 2020

Det er godt med frisk luft, især når hverdagens rutiner er brudt op og mange ting står hen i det uvisse. Friluftsrådet giver dig hver dag tips og idéer til aktiviteter, du kan lave med dine børn i naturen.

Friluftsliv i Danmark bliver sommerens hit

29. april 2020

Coronakrisen har åbnet danskernes øjne for friluftslivet, viser en ny undersøgelse fra Moos-Ejerne. Hver tredje dansker siger, at de vil bruge mere tid på de udendørs aktiviteter, end de gjorde før coronakrisen.

I før jer gummistøvler og find en nærliggende bæk - en sø, et vandhul eller gadekær kan også bruges, men det er sjovest, hvis der er strøm.

DAG

BÆK,

...ør et hul brug stof Bank søm I snor omkring

...have et avanceret skib es i elastikken for at

Bevæg dig i naturen – motivation med social afslapning

15. marts 2020

Naturen kan noget helt særligt, når det kommer til vores mentale sundhed. Både den fysiske og mentale. Indtil videre må vi heldigvis gerne bevæge os i naturen. Her kan du finde inspiration til, hvordan du kan få bevæget dig nok i coronatiden.

Å ud og oplev naturen

Med afsæt i aktuel naturserie på DR giver Friluftsrådet gode råd til, hvordan vi kan nyde naturen noget mere

Vigtige danske skove
De danske skove er utrolig vigtige for friluftslivet. Vi kan se, at danskerne bruger sig af skovene i store mængder, og det er det, der gør dem så vigtige. Du kan opleve naturen på egen hånd, eller du kan gå på tur med andre. Det er vigtigt at tage hensyn til naturen, når vi er ude i skoven. Det er også vigtigt at være opmærksom på, hvordan vi påvirker naturen, når vi er ude i skoven. Det er vigtigt at være opmærksom på, hvordan vi påvirker naturen, når vi er ude i skoven.

TV/Play Nyheder Events Om os Dit område

Friluftsliv populært som aldrig før

Foto: TV 2/Bornholm

37% af danskerne har i løbet af sommeren været mere ude i naturen end de plejer. Det er en stor stigning i forhold til tidligere år.

Friluftsrådet: Få frisk luft hver dag

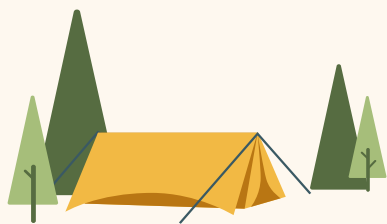
Genåbning for de yngste børn: Friluftsrådet deler tips til mere udetid

15. april 2020

Skoler og dagtilbud går med genåbningen en rigtig god hånd i hånd. Heldigvis er der hjælp til håbet for de mange lærere og pædagoger, der skal finde på aktiviteter og

Gode ideer til friluftsliv inspirerede i en svær tid

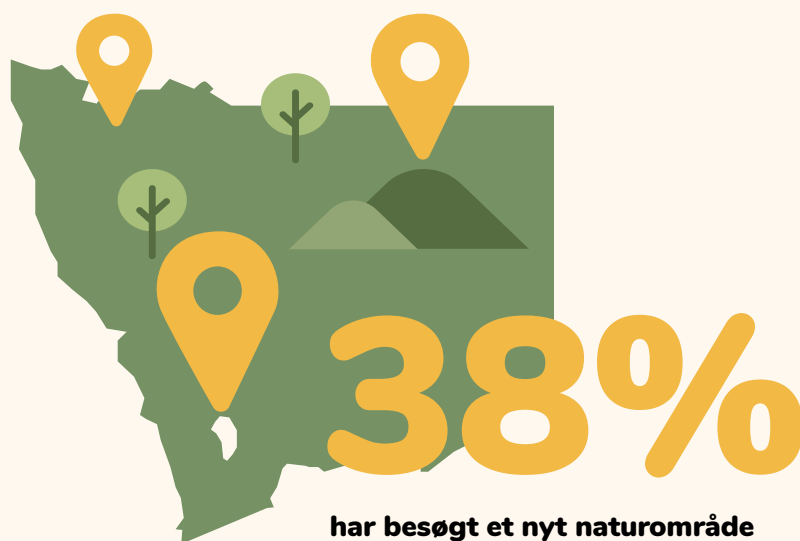
Da Danmark i foråret 2020 lukkede ned for første gang, var Friluftsrådet hurtigt ude med gode råd og gode ideer til at være sammen på afstand – og til at komme igennem en udfordrende tid uden at få kuller af hjemmeskole, hjemmearbejde og aflyste sociale aftaler. Lige siden har Friluftsrådet løbende delt inspiration tilpasset de skiftende restriktioner og årstidens muligheder og aldrig før har så mange danskere besøgt naturen.

Nye naturbrugere er velkomne

Hurtigt blev det også klart, at naturen pludselig blev brugt af mange, der ikke normalt begiver sig ud på eventyr i naturen. En del, som måske ikke kender til god stil og opførelse i vores fælles natur. Derfor lavede Friluftsrådet sammen med Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen en nyfortolket version af kampagnen "Flink af Natur", der blandt andet fokuserede på affald i naturen, hunde i snor og at gøre plads til hinanden.

Fakta om friluftsliv under corona

har besøgt et nyt naturområde under coronakrisen – af dem har 60% besøgt mindst 3 nye steder

52%

har brugt naturen i sociale sammenhænge i vintermånederne

40%

har været mere ude under coronakrisen – 86% af dem vil fortsætte med det efter krisen.

45%

har været på flere vandreture i naturen end tidligere

📍 Paradisbakkerne, Bornholm

① BLÅ BOG

👤 Winni Grosbøll er uddannet cand. mag i historie og samfundsfag og var, inden hun som kun 33-årig blev socialdemokratisk borgmester i Bornholms Regionskommune i 2010, tidligere gymnasielærer i Rønne.

Winni Grosbøll er en af de centrale kræfter bag tilblivelsen af Folkemødet på Bornholm.

I 2017 blev Winni Grosbøll (S) udråbt til Danmarks mest populære borgmester, efter at knap 70 pct. af Bornholms beboere havde svaret, at de var tilfredse med hende i en undersøgelse af landets borgmestreforetaget af Voxmeter.

Privat er Winni Grosbøll mor til tre store børn. Hun bor med sin kæreste og børnene delvist på Bornholm og delvist på Amager.

Winni Grosbøll afløser Jan Ejlsted, der tiltrådte som direktør i 2015.

VANDRETUR BALANCEGANG PARADISBAKKERNE

Ny direktør i Friluftsrådet:

Der er et kæmpe momentum for friluftsliv for alle lige nu

Sidst på 2020 kunne Friluftsrådet dele en rigtig god nyhed: Bornholms nu forhenværende borgmester, Winni Grosbøll, havde takket ja til stillingen som direktør for Friluftsrådet. Efter få uger på posten ser hun nyt potentiale: Friluftslivet er relevant for alt det, man arbejder med som kommune. Derfor skal vi styrke samspillet med kommunerne og klæde de lokale friluftsråd på til at gøre en endnu større forskel for friluftslivet og foreningerne lokalt.

Hvorfor søgte du stillingen som direktør for Friluftsrådet?

Først og fremmest synes jeg, at det er en afsindigt vigtig dagsorden at sikre adgangen til vores fælles natur for alle danskere. Vi skal have ubesværet adgang til naturen, hvad end vi bor tæt på naturen, eller længere væk. Uanset om vi bor i villa eller etageejendom.

For det andet er jeg jo udsprunget af det lokale demokrati. Jeg er vild med at arbejde med lokale ildsjæle og foreninger, der måske har forskellige interesser, men som trods alt har et fælles sigte.

Hvilke muligheder ser du for Friluftsrådet?

Det er en meget speciel tid at starte i som direktør for en organisation, men

samtidig er det en tid, hvor vi ser en stigende bevidsthed om, hvad det er, naturen kan – eksempelvis i forhold til både den fysiske, mentale og sociale sundhed. Kommunerne er samtidig ved at få øjnene op for, hvad naturen kan i forhold til eksempelvis udeskole og dagtilbud, der får enormt meget ud af naturen.

Det momentum skal vi naturligvis gribe og holde fast i.

Grundlæggende gør Friluftsrådet det rigtig godt, men der er et stort udviklingspotentiale i forhold til at dele vores viden med de 98 danske kommuner. En del kommuner arbejder allerede med friluftsliv i forhold til eksempelvis bosætning, turisme og sundhed – men mange kunne gøre meget mere og få stor gavn af det. Friluftsliv kan bruges til at udvikle kommunerne. Og her kan Friluftsrådet spille en vigtig rolle.

Hvad ser du som Friluftsrådets største udfordring?

Det er jo altid svært at være paraplyorganisation for 85 organisationer og samtidig fremstå samlet med en klar og tydelig stemme. Det er spændende med den mangfoldighed, der er i Friluftsrådets medlemsorganisationer, og når vi evner at favne mangfoldigheden, har vi en enormt stor legitimitet.

Hvad ser du som friluftslivets største udfordring?

Friluftslivet udvikler sig og bliver mere og mere populært, heldigvis for det. Men der skal være plads til alle så det kræver gode løsninger og forståelse for hinanden. Det kræver også meget natur, god og varieret natur og natur tæt på, hvor folk bor. Jeg håber virkelig, alle os der gerne vil gøre noget for naturen og give flere mennesker gode oplevelser der kan evne at skabe løsninger, der både favner

Friluftslivet udvikler sig og bliver mere og mere populært, heldigvis for det. Men der skal være plads til alle så det kræver gode løsninger og forståelse for hinanden. Det kræver også meget natur, god og varieret natur og natur tæt på, hvor folk bor.

beskyttelsen og benyttelsen af naturen. Vi må ikke forspilde det kæmpe momentum, den klare chance, vi har lige nu for at få en mere varieret og bedre natur. Vi må ikke spilde kræfterne, når der endelig er medvind på naturdagsordenen.

Dyrker du selv nogle former for Friluftsliv – eller er der noget, du gerne vil kaste dig ud i?

Jeg har fået en Trangia i afskedsgave fra borgmesterkontoret, fordi jeg har måttet indrømme, at jeg aldrig har fået overnattet sådan rigtigt i naturen – det skal jeg have ændret på nu.

Jeg går til gengæld rigtig mange ture, løber og vandrer i naturen. Jeg holder meget af at vandre, fordi man kan have nogle virkelig gode samtaler, når man går sammen.

Meget af min barndom har jeg brugt i de bornholmske klipper, mens min far fiskede efter ørreder, så jeg er vokset op med en dyb respekt for naturen – og jeg går lidt til, hvis jeg er alt for meget indenfor.

Udlofningsmidler til Friluftsliv: **Tilskud til friluftsliv gør en forskel for mange**

Pressede skoler og dagtilbud, fysisk og mental sundhed, adgangen til vores fælles natur. Udlofningsmidler til friluftsliv kan spille en vigtig rolle i arbejdet med at løse en række af samfundets mest aktuelle udfordringer. Det har 2020 sat en solid streg under.

I 2020 har rigtig mange danskere fået øjnene op for, hvad naturen kan. Hvordan naturen kan bruges som undervisningslokale. Hvordan naturen kan erstatte et fitnesscenter. Hvordan naturen kan holde sammen på og give nye sociale relationer. Hvordan den friske luft påvirker vores mentale sundhed.

Og hver gang Udlofningsmidler til Friluftsliv deler penge ud til projekter i naturen, er vi med til at løse aktuelle udfordringer i det danske samfund. Nogle er længerevarende udfordringer – andre er af mere akut karakter.

”Det er reelle udfordringer, som vores samfund står overfor, og det er reelle løsninger, vi kan finde med friluftsliv i naturen. Det er vigtigt at have et godt øje for, hvad det er, samfundet har brug for – og hvad det er, natur og friluftsliv kan gøre for at være en del af løsningen,” siger Niels-Christian Levin Hansen, formand for Friluftsrådet.

Akutupulje under Covid-19

I foråret blev skoler, fritidsklubber, børnehaver, vuggestuer og dagplejer lukket. Efter uger med hjemmeskole og ditto pasning blev de som noget af det første åbnet igen. Men med skrappe krav til blandt andet afstand, med udendørs undervisning og ingen leg og læring på tværs af klasser. Det lagde et stort pres på lærere og pædagoger.

Det så Friluftsrådet, og meget hurtigt blev der etableret en Covid-19 akutpulje for skoler og institutioner. På den måde støttede Udlofningsmidler til Friluftsliv 107 projekter med i alt tre millioner kroner. Alle projekter, som var med til at forbedre børn og unges udeliv under Covid-19 gennem lokale samarbejder mellem blandt andet skoler, dagtilbud og foreninger.

Et konkret eksempel er Lynæs Sejl- og Kajakklub, der modtog 44.300 kr. i tilskud til et samarbejde med lokale skoler, hvor klubbens frivillige medlemmer lærer eleverne om sejlads og havets dyr og planter.

Vores Natur-pulje har samlet lokale

I 2020 blev der også uddelt en særlig pulje i forbindelse med den store satsning Vores Natur. Her blev der givet seks millioner kroner til lokale foreninger, der skulle skabe arrangementer og naturaktiviteter i hele landet. Som alt andet i samfundet blev disse udfordret af Covid-19 restriktionerne, så arrangementer blev gentænkt og omlagt på forskellig kreativ vis – og formåede at få rigtig mange danskere ud i vores fælles natur.

Et eksempel er Landsforeningen Natur & Ungdom, som fik 346.000 kroner i tilskud til åbne arrangementer fordelt over hele landet for børn og voksne, der ikke er vant til at bruge naturen.

”Vores Natur-puljen viser noget af det allerstærkeste, vi har: Det store lokale engagement i hele landet. Lokale aktører har skabt arrangementer og engagement i naturen for alle i Danmark, uanset hvor man bor,” siger Niels-Christian Levin Hansen.

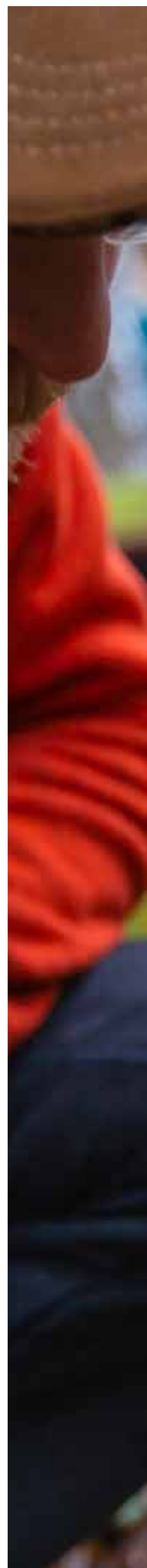
Vigtig blanding af store og små projekter

Når Friluftsrådet uddeler Udlofningsmidler til Friluftsliv, bliver både små og store projekter støttet. For også små projekter er med til at løse store udfordringer. Det kan være et enkelt muldtoilet på en shelterplads, der gør det meget mere overskueligt for naturvante at forestille sig en nat i naturen – og som også gør det muligt for kommunale sundhedsmedarbejdere at tage for eksempel diabetesramte borgere med ud til shelterpladsen som en del af et kommunalt forløb.

Samtidig er de helt store udviklingsprojekter med til at skabe nye løsninger og ændre forholdene for friluftslivet i Danmark.

Eksempelvis fik Videnscenter om handicap tre millioner kroner i tilskud til udvikling og udbredelse af en landsdækkende tilgængelighedsmærkning af stier og tilknyttede faciliteter i naturen. Med det formål at give flere mennesker med funktionsnedsættelser mulighed for at komme ud.

Og i Rødovre fik Hendriksholm Skole 20.000 kroner til en skolehave på taget af en butiksarkade – en have, der skal passes i samarbejde med forældre og ældre beboere i området.

UDLODNINGSMIDLER TIL FRILUFTSLIV 2020

I 2020 blev der i alt uddelt 57,1 mio. kr. af Udlodningsmidler til Friluftsliv. 18,9 mio. kr. blev uddelt i driftstilskud til 17 landsdækkende natur- og frilftsorganisationer. 38,2 mio. kr. blev uddelt til projekter inden for forskellige temaer.

- **Adgang til naturen:** Der er i alt uddelt 10,2 mio. kr. til 34 projekter, der forbedrer adgangsforholdene til naturen, heraf 13 projekter med fokus på tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelser.
- **Fremtidens stier:** Der er uddelt 5 mio. kr. til et projekt, der med inddragelse af et bredt udsnit af friluftsudøvere skal udvikle og teste en metode til kortlægning og formidling af rekreative stier og ruter i Danmark.
- **Børn og unge:** Der er i alt uddelt 14,4 mio. kr. til 94 projekter, der fremmer børns og unges friluftsliv og naturforståelse, særligt med fokus på børn og unge, der er uvante med naturen.
- **Covid-19 akutpulje – Udeliv for børn i skoler og dagtilbud:** Der er i alt uddelt 3,2 mio. kr. til 107 projekter, hvor dagtilbud, skoler eller fritidsordninger indgår et samarbejde med foreninger eller andre lokale aktører om udendørs aktiviteter og læring for børn i den ekstraordinære Covid-19 situation.

Flere storslåede naturoplevelser i Danmark: Nordals mærket som Dansk Naturpark

Naturpark Nordals blev i de sidste dage af 2020 optaget som fuldgældigt medlem af mærkningsordningen Danske Naturparker, og der bliver nu endnu bedre mulighed for, at danskerne kan opleve den spændende sønderjyske natur.

Når Naturpark Nordals optages i Friluftsrådets mærkningsordning, Danske Naturparker, styrkes friluftsfaciliteterne og mulighederne for at komme ud i den sønderjyske natur. Dermed får endnu flere naturbegeistrede danskere mulighed for at opleve det bakkede grænselandskab på Nordals. Danske Naturparker rummer i forvejen 11 naturparker og to pilotnaturparker rundt om i landet. Naturparkerne er et kvalitetsstempel for større sammenhængende områder med storslået natur, der er særlige for lige præcis deres egn.

I Sønderborg Kommune er der stor begejstring over udnævnelsen som naturpark, og man ser mærkningen som anledning til at tiltrække naturbegeistrede turister fra hele landet.

"I Sønderborg Kommune glæder vi os over at komme med i fællesskabet Danske Naturparker. Det er for os et kvalitetsstempel på, at naturen på Nordals er noget ganske særligt, og vi er meget stolte over, at Naturpark Nordals nu er en realitet efter flere års grundigt forarbejde. Vi håber, at naturparken bliver et udflugtsmål for de mange mennesker – både lokalt og for turister – der har fået øjnene op for friluftslivets glæder og storslåede oplevelser i naturen," fortæller borgmester Erik Lauritzen (S).

Flere Danske Naturparker på vej

Nordals er på blot ni måneder gået fra pilotnaturpark til Dansk Naturpark. Det betyder, at det bakkede sø- og fjordlandskab på øen i det sønderjyske nu har fået en officiel mærkning, og opfylder alle 10 kriterier for Danske Naturparker. Dermed kan Sønderborg Kommune blandt andet garantere, at naturparken på Nordals er et sammenhængende naturområde med udbyggede friluftsfaciliteter som sheltere og stier, at halvdelen af området er beskyttet natur, og at der laves naturformidling for både lokale og besøgende i området.

Der er to andre pilotnaturparker, Pilotnaturpark Ringsted og Pilotnaturpark Flyndersø Sønder Lem Vig syd for Limfjorden, der ligesom Nordals begge er i gang med processen mod at blive certificeret som en af de Danske Naturparker. Derudover er en række kommuner i færd med arbejdet for at etablere naturparker, uden at de dog endnu er blevet mærket som pilotnaturparker.

Naturpark Nordals' certificering er blevet godkendt af Friluftsrådets bestyrelse efter indstilling fra nationalkomiteen for Danske Naturparker. Og bestyrelsen er glade for at byde endnu et medlem velkommen i naturparkfællesskabet.

Miljøministeren satte første stempel i Naturparkpasset

Den 1. juli kunne Friluftsrådet og Danske Naturparker lancere det helt nye Naturparkpas, hvor børn i alle aldre kan sætte et særligt stempel, hvor hver af de Danske Naturparker, de besøgte. Naturparkpasset blev lanceret af miljøminister Lea Wermelin (S), som blev inviteret med ud for at spotte marsvin i Naturpark Lillebælt – og få det første stempel i sit Naturparkpas

"Det er virkelig positivt, at der er stor interesse blandt kommunerne for at være med i mærkningsordningen. Danske Naturparker giver kommunerne et stærkt fællesskab om at styrke naturen, lokalsamfundet og muligheden for at opleve den fantastiske, danske natur, og vi kan kun glæde os over, at så mange har lyst til at være med til at udbrede tilgængeligheden af de her naturområder over hele landet," siger Flemming Larsen, der er bestyrelsesmedlem i Friluftsrådet og formand for nationalkomiteen.

📍 Vejers Strand

📄 www.badepunkt.dk

🗣️ Badepunkt signalerer til strandgæsterne, at de her kan forvente rent badevand og særlige natur- og friluftsoplevelser. I løbet af 2020 udbredte Friluftsrådet det nordiske Badepunkt til 39 steder rundt om i Danmark.

Blå flag

I 2020 havde 174 strande og 18 havne Blå Flag. Lige som på så mange andre områder var 2020 et meget anderledes år for Blå Flag på grund af COVID-19. Der var langt færre udenlandske turister på strandene og havnene, men til gengæld rigtig mange danske turister på trods af den kølige sommer. Blå Flag centrene en saltvandsindsprøjtning i form af ekstra midler til aktiviteter fra regeringens sommerpakke til danskerne og det betød at mange danskere fik øjnene op for vores kyst og hav. Forsamlingsforbuddet gav dog udfordringer for de natur- og miljøaktiviteter, der er et af kravene, for at få det Blå Flag. Det betød at nogle kommuner ændrede deres formidlingsindsats, så der i stedet blev gjort mere ud af naturformidling via små film og plakater.

Foto: Eksempler fra Tisvildeleje Strand, hvor man har gjort publikum opmærksomme på at holde afstand med stort skilt på en container og ved infotavle.

Badepunkt

I 2020 var der 39 Badepunkter rundt om i landet. Dette er en flot stigning i forhold til 2019, hvor de var 14 Badepunkter. Nogle kommuner har omlagt flere af deres tidligere Blå Flag strande til Badepunkt og samtidig er nye strande kommet til.

Formålet med mærkningsordningen er at fremhæve særligt gode badesteder, der ikke nødvendigvis har en masse service og faciliteter tilknyttet, men som fokuserer på den gode badeoplevelse i form af rent badevand, lokalt tilpasset badesikkerhed og basal infrastruktur.

Friluftsrådet forventer en fortsat vækst i Badepunkter også i de kommende år, bl.a. ved badesøer og mindre strande, som ikke er med i Blå Flag programmet, men også fra strande ved campingpladser og andre private aktører samt vinterbadesteder, da der nu er åbnet for, at de også kan søge om at få Badepunkt.

De lokale friluftsråd blev udfordret – men fandt nye løsninger

2020 var et år, hvor mange af de lokale friluftsråd overgik til en ny struktur og samtidig blev kastet ud i nye møde- og arbejdsformer med onlinemøder og faglige seminarer på nettet. Fællesmødet med lokale formænd og bestyrelsen blev streamet online, regionkontaktudvalgsmøderne blev afholdt online, og borgermøder med interessenter blev arrangeret som online møder og webinarer. De lokale friluftsråd har fortsat arbejdet og deltaget i arbejdet med adgang til naturen, vildere natur og gode rammer for friluftsliv. Også udrulningen af den nye lokale struktur blev sat lidt i stå med corona-udfordringerne, men flere lokale friluftsråd overgik alligevel til den nye struktur med åbne årsmøder, kommuneansvarlige og temagrupper.

Tæt samarbejde om Moesgaard Vildskov, Århus

I 2019 besluttede Byrådet i Århus, at biodiversiteten og naturindholdet skal højnes i Mørselisborgskovene. Det skal blandt andet ske ved at have græssende dyr på en mindre del af skovene med respekt for områdets mange fritidsbrugere. Processen for arbejdet med planerne skal udarbejdes af kommunens Teknik og Miljøudvalg i samarbejde med fagfolk, brugerne af området og flere andre interessenter, hvor alle kan komme med ønsker og visioner for området. Debatten om vildskoven og friluftsmulighederne har været heftig, men det lokale friluftsråd er blevet inviteret helt tæt ind i processen omkring arbejdet med udviklingen af Moesgaard Vildskov, og sidder herved helt centralt i forhold til at samle og varetage friluftslivets interesser.

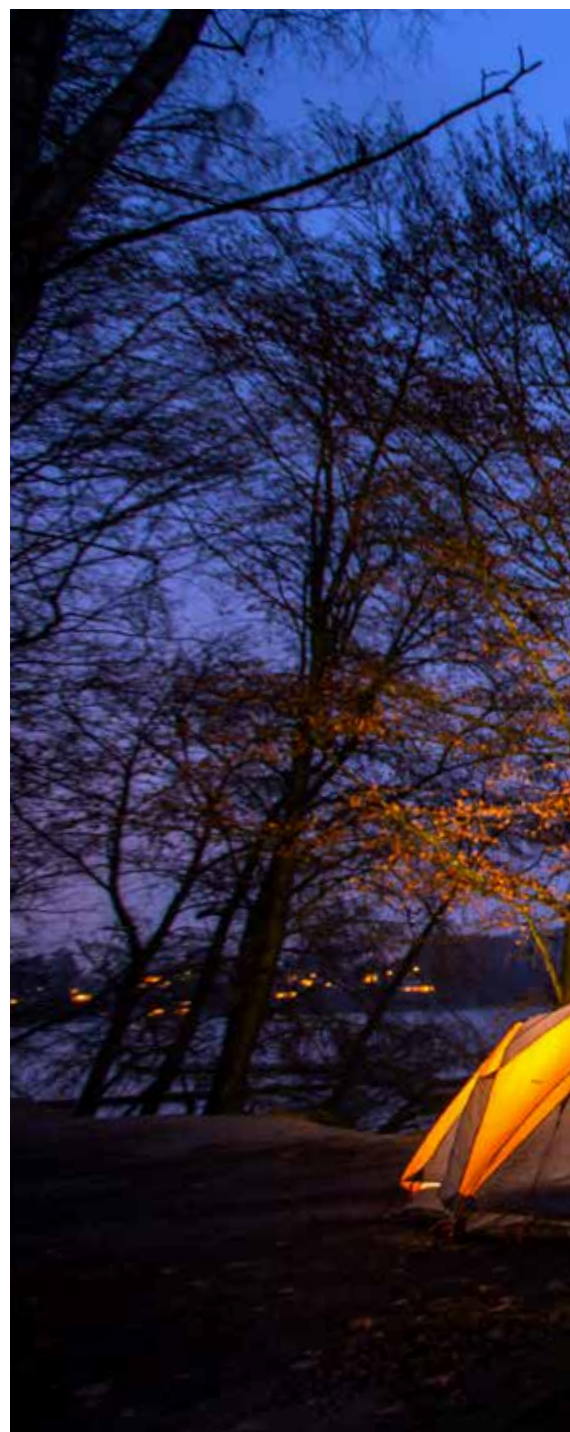
Arbejder for friluftslivet i Danmarks to første Naturnationalparker

I juni 2020 igangsatte regeringen forberedelsen af to naturnationalparker henholdsvis i Gribskov i Nordsjælland og i Fussingø ved Randers. De to naturnationalparker vil blive etableret i løbet af det næste år. De lokale friluftsråd er gået ind i arbejdet med stort engagement, og har arrangeret lokale temamøder omkring de to naturnationalparker for at få kredsrepræsentanternes og de lokale foreningers indspil til de to kommende parker samt deltaget i naturstyrelsens officielle inddragelsesmøder.

I aftalen er der afsat midler til yderligere 13 parker, og vi forventer der vil blive udpeget det kommende år og blive et afgørende arbejde for mange lokale friluftsråd.

Adgangsudfordringen ved Dueodde Fyr

Med tanke på de mange ulovlige barrierer og afspærringer af stier og veje er arbejdet som friluftslivets vagthund en af de vigtigste opgaver for de lokale friluftsråd. Mange lokale friluftsråd arbejder i årevis med sager, hvor befolkningens adgang til naturen bliver forhindret. En af de sager er ved Dueodde Fyr, hvor en ny ejer har fjernet en adgangsvej til fyret og stranden. Selv efter adskillige klager, påbud, medieomtaler og en politianmeldelse er vejen endnu ikke genetableret. Friluftsrådet Bornholm har udvist stor vedholdenhed i sagerne og det er ikke enestående, at sådanne sager trækker i langdrag med forskellige myndigheder. Det er resursekrævende for alle parter at sikre og fastholde den offentlige adgang, men det er vigtigt og nødvendigt.

Friluftsrådets bestyrelse 2020

Formand

Niels-Christian Levin Hansen

Opstillet af Danmarks Idrætsforbund

Næstformænd

Jacob Jensen

Opstillet af Naturvejledning Danmark

Annesofie Bjerre

Opstillet af Det Danske Spejderkorps

Bestyrelsesmedlemmer

Torben Meldgaard

Opstillet af Danmarks Sportsfiskerforbund

Helle Stuart

Opstillet af Dansk Kano & Kajak Forbund og Dansk Forening for Rosport

Flemming Torp

Opstillet af Landsforeningen Ungdomsringen

Mogens Kirkeby

Opstillet af DGI

Kirsten Skovsby

Opstillet af Danmarks Jægerforbund

Leif Nielsen

Opstillet af Danske Tursejlere

Flemming Larsen

Opstillet af Dansk Vandrelaug

Helge Søgaard

Opstillet af Dansk Orienterings-Forbund

1. suppleant

René Bokær

Opstillet af Landsforeningen Bifrost

2. suppleant

Birgitte Heje Larsen

Opstillet af Dyrenes Beskyttelse

FRILUFTSRÅDETS REPRÆSENTATIONER

På friluftsradet.dk/repraesentationer kan du finde en liste over de politiske udvalg, råd, netværk og rådgivende organer inden for miljø og friluftsliv, som Friluftsrådet er repræsenteret i.

Formænd i de lokale friluftsråd 2020

Vendsyssel

Thomas Elgaard Jensen, Danske Baptisters Spejderkorps

Nordvest

Jørn Schjøtler, KFUM-Spejderne i Danmark

Himmerland-Aalborg

Karin Winther, Naturvejlederforeningen i Danmark

Mette Artleth, Det Danske Spejderkorps

Limfjordsyd

Anni Juhl Jørgensen, Det Danske Spejderkorps

Østjylland

Eske Thøgersen, Natur og Ungdom

Midtvestjylland

Benny Pedersen, Danmarks Civile Hundeførerforening

Søhøjlandet

Jan Karnøe, Danmarks Sportsfiskerforbund

Århus Bugt

Jens Peter Schou Nielsen, Danmarks Idræts-Forbund

Sydvestjylland

Hanne Voetmann, Det Danske Spejderkorps

Trekantområdet

Bent Holgersen, Kongelig Dansk Aeroklub

Sønderjylland Øst

Arne Bondo-Andersen, Naturvejlederforeningen i Danmark

Fyn-nord

Per Arne Simonsen, KFUM-Spejderne i Danmark

Sydfyn

Michael Martin Jensen, Miljøorganisationen NOAH

Nordvestsjælland

Holger Christensen, Danmarks Jægerforbund

Roskilde

Hans Steffen Ravn Hansen, Det Danske Spejderkorps

Sydvestsjælland

Arne Kristensen, Dansk Orienterings-Forbund

Østsjælland

Aksel Leck Larsen, Dansk Kano & Kajak Forbund

Storstrøm

John Knudsen, Dansk Forening for Rosport

Nordsjælland

Poul Erik Pedersen, Det Danske Spejderkorps

Storkøbenhavn Nord

Gunnar Brüsch, Det Danske Spejderkorps

Storkøbenhavn Vest

Niels Egeberg, KFUM-Spejderne i Danmark

København

Flemming Hansen, Dansk Automobil Sports Union

Bornholm

Kurt Jensen, Dansk Forening for Rosport

Friluftsrådet

Friluftsrådet
Scandiagade 13 · 2450 København SV
Tlf. +45 33 79 00 79 · fr@friluftsradet.dk
www.friluftsradet.dk